

Miljöpartiet de grönas budgetförslag för Danderyd 2021

**Gröna avtryck
för ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt
hållbart Danderyd med stärkt demokrati**

**för våra äldre i nutid
och för våra barn i framtid**

En kommun i balans

Ett ekonomiskt hållbart Danderyd

Danderyds kommun har under flera år präglats av stor turbulens och osäkerhet såväl vad gäller ekonomi och politik – som ledning.

2018 revisorernas granskning visar att kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och socialnämnden inte haft en ändamålsenlig och effektiv uppföljning och kontroll.

2019 revisorernas granskning visar att årets resultat inte är förenligt med god ekonomisk hushållning, att det saknas måttsatta målnivåer och tillämpning av måtetal för nämndernas mål vilket föranleder risk för subjektivitet i måluppfyllelsebedömningen.

2020 revisorernas granskning visar att kommunstyrelsen, genom sin uppsiktsplikt och sitt samordningsansvar, behöver följa upp nämndernas verksamheter, att det är en allvarlig brist att det saknas utfall för 63% av nyckeltalen vilket försvårar möjligheterna att vid behov vidta åtgärder.

Ernst & Youngs ekonomiska genomlysning 2019 visar att inkorrekta underlag legat till grund för kommunens budgetarbete och bokslut, att prognossäkerheten inte varit tillfredsställande och att det saknas en avvikelseanalys för bedömning av budgetens realism i förhållande till verklig kostnadsnivå.

PVC ekonomiska genomlysning 2020 visar brister i kommunstyrelsens uppsiktsplikt och ekonomistyrning över nämndernas verksamheter.

Under 2020 har kommunstyrelsens arbete med uppsiktsplikten stärkts och nya riktlinjer för ekonomistyrning har nyligen antagits av kommunfullmäktige. Dessa åtgärder ger oss dock inte en överblick över helheten. Det saknas effektiv uppföljning och kontroll, målsatta målnivåer, utfall för nyckeltalen, måtetal för nämndernas mål så att måluppfyllelsebedömningen inte är subjektiv. Mäts och redovisas effekterna eller är det fortsatt enbart prestationerna som mäts? Var finns underlaget för att bedöma om en plupp ska vara röd, grön eller gul?

På grund av de allvarliga brister som framkom i granskningarna ovan bedömde MP att det inte var möjligt att göra en ekonomisk omprövning av majoritetens förslag till budget för 2020. MP lämnade enbart synpunkter och förslag till prioriteringar. För att kunna förhålla sig till majoritetens förslag till budgetförslaget för 2021 förutsätts en redovisning av effektiv kvalitetsuppföljning av verksamheterna. Detta saknas.

Att uppdatera styrande dokument, införa hårdare budgetdisciplin och ge nämnderna en procents uppräknings på budgetramen innebär inte att majoriteten har ett fokus på välfärdens kärna. Uppräknings på en procent täcker inte ens allmänna löneökningar och än mindre priser, peng och check. Majoriteten har under en följd av år dragit ner på välfärden för Danderydsborna. Att åberopa de kraftfulla åtgärder som vidtagits för att förbättra kommunens ekonomi som grund för att sänka skatten med 20 öre anser vi är oansvarigt. Dessa 28,3 mnkr behövs för välfärden.

Mot bakgrund av att den välfärd som majoriteten dragit ner på för våra barn, unga och äldre behöver prioriteras och återställas yrkar Miljöpartiet om bibehållen skattesats, dvs ingen skattesänkning.

Ett demokratiskt hållbart Danderyd

Sedan 2010 har Miljöpartiet återkommande efterfrågat:

Förstärkning av *Mänskliga rättigheter* i styrning och ledning

Vi vill särskilt stärka rätten för unga, äldre och funktionsnedsatta Danderydsbor. I fullmäktige har vi krävt att barn- och ungdomsperspektiv ska belysas i alla kommunala beslut. Den grad i vilken FN:s konvention om barns mänskliga rättigheter genomförs speglar den politiska viljan att föra en barnvänlig politik. Medmänsklighet ska också prägla vårt mottagande av flyktingar och migranter i nöd.

Aktiv *Medborgardialog* som en levande del i kommunens verksamhetsstyrning

Väl tillvaratagna förslag från medborgarna leder till ökad delaktighet i den kommunala verksamheten vilket i sin tur ger bättre beslut, färre överklaganden och sänkta kommunala kostnader.

Införande av skriftliga och muntliga *Medborgarförslag* enligt kommunallagen

Sedan 2002 kan kommuner införa medborgarförslag som innebär att enskilda personer kan lämna in förslag till beslut som fullmäktige måste bereda och besvara.

Ett *Öppet debattforum* på kommunens hemsida

Debatten ska innebära en tvåvägskommunikation. Deltagare ska själva kunna öppna diskussion om nya frågor och inte bara tvingas hålla sig till av majoriteten utvalda frågor. Ett bra demokratiskt tillvägagångssätt är att fatta beslut först efter öppen debatt.

Ett socialt hållbart Danderyd

När hög kvalitet definieras som att föräldrar och äldre är nöjda med sin service är det en riskabel definition av vad som är god kvalitet. Att presentera nedskärningarna som en satsning på kärnverksamheterna samtidigt som man budgeterar för en mindre ökning än vad som behövs är att sopa problemen under mattan.

Effektiviseringskrav på budgetnivå är en styrningsmetod som försvårar enhetschefers uppdrag och riskerar medarbetares hälsa. Det innebär att implementering av kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning konkurrerar ut arbetsmiljölagens krav på god arbetsmiljö. Det är inte realistiskt att tro att återkommande krav på effektiviseringar kan uppfyllas utan att berätta hur det ska gå till. Effektiviseringar måste grundas på lagenlig saklig analys. Det är upp till förvaltningschefer och rektorer att återlämna arbetsmiljöansvaret om de inte får tillräckligt med resurser.

Bostadsförsörjning

Danderyd är enligt Länsstyrelsen den enda av de 26 kommunerna i Region Stockholm som saknar beslutade riktlinjer för bostadsförsörjningen. Sedan den 1 januari 2014 gäller Lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Denna säger: Varje kommun ska med riktlinjer planera för bostadsförsörjning i kommunen. Syftet ska vara att alla i kommunen ska leva i goda bostäder och att ändamålsenliga åtgärder ska förberedas och genomföras. Danderyd kan inte fortsätta att bryta mot lagen.

I det pågående arbetet med ny översiktsplan anges riktlinjer för bostadsförsörjningsprogram bland underlagen i översiktsplanarbetet. Miljöpartiet utgår därför från att Danderyd kommer att besluta om riktlinjer och planer i linje med lagtextens intentioner.

Förskola och skola

Revisorernas rapport från 2020 tar upp att verksamhetsberättelsen ska innehålla analys av utbildningsnämndens underskott och även lämna förslag till förändringar i budgeten till kommunfullmäktige. Det finns ingen analys och inga förslag på åtgärder gällande resursfördelningen till utbildningsnämnden. Kommunstyrelsen har endast skrivit "Kommunstyrelsen noterar att utbildningsnämndens åtgärdsplan inte leder till en ekonomi i balans under 2020 men det finns möjlighet att uppnå en ekonomi i balans under 2021."

Utbildningsnämnden beskriver stora ekonomiska risker för verksamheterna som löneglidning, 74 medarbetare som är äldre än 63 år, verksamheten bär kostnader för lokaler som inte används, skolpengen räknas upp med bara 1 %, det finns ingen ekonomisk buffert och från fristående huvudman har det inkommit en begäran om extra ersättning utöver skolpengen pga underskott i de kommunala skolorna och att ärendet kan komma att få ekonomiska konsekvenser för 2020 samt följande år.

Ingen bedömning av dessa risker har skett. Kommunrevisorerna skriver i sin rapport 2020 att inför det att kommunstyrelsen fastställer ramar för budget 2021 ska det göras en bedömning om de ramar som tidigare tilldelats korrelerar med inriktningsmålens ambitionsnivå. Denna process och resultat ska klart framgå i verksamhetsberättelsen. Då detta saknas helt i budgetförslaget har kommunstyrelsen inte beaktat sin uppsiktsplikt.

Ett ekologiskt hållbart Danderyd

"Målsättningen med Danderyds klimatarbete är att klara det globala klimatmålet med max 1,5 graders temperaturhöjning" enligt Danderyds Miljö- och klimatprogram 2021-2030. I Danderyd är det transporterna som står för den dominerande klimatpåverkan. Hälften av transporterna sker med bil. För att uppnå ett hållbart transportsystem behöver andra transportmedel bli mer attraktiva. Cykling är det färdmedel där kommunen har bäst förutsättningar att göra skillnad. Att på alla sätt förbättra infrastrukturen för att kunna använda cykel säkert, snabbt och bekvämt i Danderyd måste bli prioriterat för att uppnå klimatmålet.

Bevarande av den biologiska mångfalden behöver få större tyngd i alla beslut, särskilt inför detaljplanläggning, exploatering och i bygglovshantering. Danderyds vattendrag och sjöar har sämsta tänkbara status. Det går alldeles för långsamt med åtgärder. Vattenplan, våtmarksutredning mm har försenats gång på gång medan våra vatten blir allt sämre. Naturliga våtmarker behöver återskapas snarast och nya anläggas.

Hur vi bygger och var vi bygger har stor betydelse för allt ifrån klimatet till trivseln med att vara i Danderyd. Vi behöver fler bostäder men de ska smälta in i den omgivning de befinner sig. Det som byggs ska ha lång hållbarhet i val av material, användning och utseende. Föroreningar, buller och främmande partiklar som mikroplaster ska bekämpas. Vår miljö – såväl inne som ute – ska vara sund och giftfri.

Miljöpartiets yrkanden

Kommunstyrelsen

Mot bakgrund av att den välfärd som majoriteten dragit ner på för våra barn, unga och äldre behöver prioriteras och återställas yrkar Miljöpartiet om bibehållen skattesats, dvs ingen skattesänkning

Mot bakgrund av att det finns stor risk dels att skatteintäkterna minskar 2021, 2022 och 2023 och dels att en procents uppräknings inte täcker allmänna löneökningar och inte återställer välfärden yrkar MP om bibehållen skattesats, dvs ingen skattesänkning

Mot bakgrund av att rektorer tvingas använda skolpengen för att betala tomställda skolplatser och lokaler yrkar MP att det ekonomiska ansvaret läggs på kommunstyrelsen

Mot bakgrund av att kommunen fått generella extra statsbidrag på 65 mnkr, 22 mnkr och 11 mnkr yrkar MP att bidraget används som avsett för välfärden

Mot bakgrund av att det inom skolpengen inte ryms att elever i behov av särskilt stöd får detta lagstadgade stöd, yrkar MP att kommunstyrelsen uppdrar åt utbildningsnämnden att innan nästa budgetår framställa hur mycket som behövs till särskilda stödet

Utbildningsnämnden

Mot bakgrund av att utbildningsnämnden under flera år varit underfinansierad och att en procents uppräknings inte täcker allmänna löneökningar och än mindre priser, peng och check yrkar MP att bibehållen skattesats ska användas till att finansiera verksamheten så att den blir lagenlig

Mot bakgrund av att kommunstyrelsen i enlighet med uppsiktsplikten inte genomfört en riskanalys av utbildningsnämndens underfinansiering, yrkar MP att bibehållen skattesats ska användas till att undanröja dessa risker

Socialnämnden

Mot bakgrund av att kommunstyrelsen i enlighet med uppsiktsplikten inte genomfört en riskanalys av socialnämndens underfinansiering, yrkar MP att bibehållen skattesats ska användas till att finansiera verksamheten så att den blir lagenlig

Mot bakgrund av att socialnämnden under flera år varit underfinansierad och att en uppräknings med en procent inte täcker allmänna löneökningar och än mindre priser, peng och check, yrkar MP att bibehållen skattesats ska användas till att finansiera verksamheten så att den blir lagenlig

Tekniska nämnden

Mot bakgrund av att TN inte avsätter medel för att det kan behövas snöröjning samt risken för lägre intäkter pga covid-19 yrkar MP om bibehållen skattesats, dvs ingen skattesänkning

Mot bakgrund av att Danderyd ska uppnå klimatmålet med max 1,5 graders temperaturhöjning krävs omfattande satsning på utbyggd infrastruktur för cykling yrkar MP om bibehållen skattesats, dvs ingen skattesänkning

Mot bakgrund av att Danderyds sjöar och vattendrag är kraftigt förorenade behövs ytterligare medel till TN för att restaurera befintliga våtmarker samt anlägga nya yrkar MP om bibehållen skattesats, dvs ingen skattesänkning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Mot bakgrund av att det finns områden som ska saneras enligt fastställd handlingsplan och att det finns behov av att undersöka förekomsten av föroreningar i grundvattnet, yrkar MP att den bibehållna skattesatsen ska användas till att finansiera detta

Kultur- och fritidsnämnden

Mot bakgrund av att den snabbt ökande spridningen av mikroplaster i hav och vatten behövs omedelbara åtgärder vid idrottsplatser med konstgräs, yrkar MP att bibehållen skattesats ska användas till att åtgärda riskerna

Mot bakgrund av kommunens arbete enligt handlingsplan och tidsplan med sanering av kartlagda förorenade områden och att det finns behov att undersöka förekomsten av föroreningar i grundvattnet, yrkar MP att bibehållen skattesats ska användas till undersökning av förekomsten av föroreningar i grundvattnet.

Fastighetsnämnden

Mot bakgrund av att fastighetsnämndens budgeterade hyresintäkter utgår från oförändrad KPI och en överhängande risk för sjunkande hyresintäkter pga sänkt KPI, yrkar MP att bibehållen skattesats ska användas till att hantera risken

Mot bakgrund av det eftersatta underhållet av kommunens fastigheter, och att budgetmedel flyttats från reparationer till underhåll, yrkar MP att bibehållen skattesats ska användas till reparationer så att fastigheterna är i underhållsbart skick

Byggnadsnämnden

Mot bakgrund av att byggnadsnämnden behövt ta bort sin budgetreserv samt halvera sina utbildningskostnader för att uppnå oförändrad budget, yrkar MP att bibehållen skattesats ska användas till riskhantering och kompetensutveckling

För en varmare politik i Danderyd

Danderyd 2020-11-02

Carolin Robson, gruppledare